

Årsrapport 2020

Idrotts- och fritidsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att idrotts- och fritidsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Utöver den grundläggande granskningen har fördjupade granskningar genomförts vilka har omfattat granskning av systematisk kvalitetsuppföljning, granskning av momsrutiner och granskning av styrning, kontroll och uppföljning av stadens kösystem. Utvecklingsområden har identifierats inom arbetet med kösystemet för lovaktiviteter. Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av idrotts- och fritidsnämnden 2020.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 1.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

De förtroendevalda revisorerna har den 26:e mars 2021 träffat nämndens presidium i samband med genomgång av 2020 års granskning och avstämning inför år 2021.

Granskningsledare har varit Johanna Fagerström vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut inriktning, mål och ekonomi 2020 (nedan benämnd årsbokslut) vad gäller måluppfyllelse samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Idrotts- och fritidsnämndens uppdrag är att möjliggöra fritidsaktiviteter som främjar ett fysiskt aktivt liv och en socialt hållbar livsstil. Under 2020 har idrotts- och fritidsnämnden haft följande inriktning: "Barn och unga är vår prioriterade målgrupp. Verksamheten ska vara nytänkande och öppen för nya idéer och sätt att arbeta. Lika möjligheter för pojkar och flickor är en viktig grundförutsättning för nämndens arbete. Stadens befintliga anläggningar ska nyttjas mer effektivt. Vi ska skapa ökade möjligheter för spontanidrott och utforma mötesplatser med ett helt nytt innehåll med fokus på unga. Vi ska spela en aktiv roll i stadens trygghetsskapande arbete."

Kommunfullmäktige har vid årets ingång beslutat om ett verksamhetsmål för idrotts- och fritidsnämndens verksamhet: Beläggningsgraden i stadens idrottshallar måndag-fredag kl. 17:00 – 21:00 ska vara minst 75 procent, även med utökat antal hallar.

Idrotts- och fritidsnämnden tog den 15 april 2020 fram ett förslag på inriktning, mål och ekonomi för 2021. I ärendet föreslogs en högre ambitionsnivå än beslutet i fullmäktige. Beläggningsgraden sattes till 80 % istället för 75 %. Dessutom tillfogades ytterligare ett mål; *Fritid Helsingborg ska till 2022 utveckla nya verksamhetsformer för att skapa ett bredare utbud*. Båda målen ska vara uppnådda 2022.

Vad gäller målen om beläggningsgrad är detta inte uppfyllt för verksamhetsåret 2020. Stadsrevisionen noterar att förvaltningens beläggningsgrad istället minskat till 66 procent år 2020 från 77 procent år 2019. Målet har varit omöjligt att uppfylla då effekterna av pandemin inneburit att en stor mängd tider i de kommunala sporthallarna blivit avbokade under 2020. Nämndens ambition är dock att målet kommer uppnås till 2022.

Även målet att *fritid Helsingborg ska till 2022 utveckla nya verksamhetsformer för att skapa ett bredare utbud* har varit svårt att uppnå. Arbetet med att utveckla nya verksamhetsformer för att skapa ett bredare utbud har kommit en bra bit på väg, även om det inte har blivit som den ursprungliga planen. Coronapandemin har skyndat på utvecklingen av verksamheten både vad gäller form och innehåll. Även här bedömer nämnden att målet kommer att uppnås till 2022.

Förvaltningens digitala aktiviteter har utvecklats och blivit mer omfattande. Bland annat har kommunikationsanslaget 'Joinaoss', som marknadsför öppen fritidsverksamhet, evenemang, pop-up verksamheter med mera startat under året.

Nämnden följer ett antal olika nyckeltal som ett led i sin uppföljning av uppdrag och inriktning. Intressant att notera är att nyckeltalet för andelen flickor bland besökare på fritidsgårdar/mötesplatser har ökat från 34 procent 2019 till 42 procent 2020.

Sammantaget bedömer stadsrevisionen att nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2020 i allt väsentligt är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2020:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2020	Internbudget 2020	Bokslut 2019
Kommunbidrag	274 952	274 952	260 779
Disposition av ackumulerat resultat	0	0	2 000
Intäkter	22 713	22 400	27 849
Summa intäkter	297 665	297 352	290 628
Utdelningskrav	0	0	0
Kostnader	296 996	297 352	291 573
Summa kostnader	296 996	297 352	291 573
RESULTAT	669	0	- 945

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall redovisar ett överskott om 669 tkr i förhållande till budgeten. Verksamheten har i stor utsträckning påverkats av den rådande pandemin och många aktiviteter har ställts om. Såväl intäkter som kostnader har påverkats av den uppkomna situationen. Nämnden har tappat intäkter främst på uteblivna möjligheter till större evenemang med publik, minskat antal besök vid stadens anläggningar samt nämndens beslut om att avgiftsbefria matcher och tävlingsaktiviteter. Nämnden har också fått statsbidrag för att täcka kostnader för sjuklöner. Kostnaderna har sjunkit främst genom att vissa planerade aktiviteter fått ett enklare och mindre kostnadskrävande innehåll.

Föreningslivet har påverkats i stor utsträckning av pandemin. Förvaltningen har varit delaktig i arbetet med ett stödpaket från staden till föreningarna utöver de statliga stöd som fördelas. Nämnden konstaterar att risken är stor att påverkan på föreningslivet kommer att vara långvarig. Såväl de ekonomiska förutsättningarna som antalet aktiva i föreningarna kan komma att ligga på en lägre nivå även efter att pandemin har överunnits. Det finns en risk att detta påverkar barn och ungas aktivitetsnivå och på sikt även folkhälsan.

Nämnden har i årsbokslut lämnat tillfredsställande information om uppkomna budgetavvikelser.

2.2.2 Investeringsverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2020:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2020	Budget 2020	Bokslut 2019
Utgifter	- 7,1	- 8,0	- 18,0
Inkomster	0	0	0

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med - 0,9 mnkr i förhållande till budget. Nämndens investeringsutgifter består i huvudsak av anskaffning av inventarier.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.3 Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Revisionen har i den årliga granskningen inte funnit något som visar att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med det av fullmäktige beslutade uppdraget.

Nämndens årsbokslut bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2020 i allt väsentligt är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Revisionskontorets granskning under 2020 har särskilt koncentrerats på tre processer. Dessa är framtagandet av internkontrollplan, uppföljning av internkontrollplan samt rapportering till nämnd.

Därutöver har fördjupade granskningar genomförts inom momsrutiner, systematisk kvalitetsarbete och nämndes kösystem lovaktiviteter.

3.1 Intern kontrollplan

Framtagande av internkontrollplan

Idrotts- och fritidsnämnden har antagit intern kontrollplan den 13 februari 2020. Framtagandet av planen är väl förankrat i verksamheten. Såväl chefer som medarbetare är involverade i arbetet med att ta fram granskningspunkter till

internkontrollplanen. På så sätt skapas ett engagemang och en ökad förståelse för intern kontroll som ett viktigt verktyg i förvaltningens kontinuerliga utvecklingsarbete.

Planen innehåller granskningspunkter inom samtliga fyra avsnitt som är obligatoriska enligt stadens ekonomihandbok. Dessa är administration, ekonomi, personal och verksamhet.

Uppföljning av internkontrollplan

Granskningen av den interna kontrollen har för 2020 omfattat sju rutiner och processer som har granskats en gång under året. Granskningen har genomförts i form av intervjuer, dokumentgranskningar och kontroller i system. Medarbetare från flertalet av Fritid Helsingborgs enheter samt tjänstepersoner från förvaltningskontoret har deltagit i kontrollarbetet.

Av de sju granskningarna har avvikelserna bedömts som lindriga för fem och försumbara för två. Effekter av vidtagna åtgärder kommer att följas upp under året av Fritid Helsingborgs ledningsgrupp och återrapporteras till nämnden. Stadsrevisionen har gjort stickprov på utförda kontroller utan anmärkning.

Rapportering till nämnd

Ärendet för internkontroll presenteras för nämnden i februari. I detta sammanhang tas också den nya interna kontrollplanen för nästkommande år. Ytterligare ett uppföljningstillfälle finns i juni då nämnden får information om eventuella åtgärder som vidtagits till följd av resultatet av den interna kontrollen.

3.2 Fördjupade granskningar

Granskning av systematisk kvalitetsuppföljning

En fördjupad granskning av idrotts- och fritidsnämndens arbete med det systematiska kvalitetsarbetet har genomförts.

Syftet med granskningen har varit att följa hur idrotts- och fritidsnämnden tillförsäkrar sig om att arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet ger önskade effekter.

I fritidsverksamhetens verksamhetsplan för idrotts- och fritidsnämndens verksamhet har fritidschefen fått i uppdrag att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet där analys, planering, genomförande och uppföljning är en viktig del.

I granskningen har framkommit att verksamheten arbetar både med det vardagliga och med det långsiktiga systematiska kvalitetsarbetet. I det vardagliga ingår till exempel uppföljning av den dagliga verksamheten via exempelvis chefsmöten där avstämning av årsklockan är en återkommande punkt på dagordningen. Det långsiktiga arbetet sker utifrån den inriktning och det uppdrag som finns för verksamheten genom bland annat verksamhetsdialogerna. Målet är att få ett tydligt årshjul för både det vardagliga och det långsiktiga arbetet.

Stadsrevisionens noterar att pågår ett aktivt utvecklingsarbete inom fritidsverksamheten. Det finns ingen nedtecknad plan för arbetet men stadsrevisionens uppfattning är att det ändå finns en tydlig ambition för hur verksamheten ska arbeta för att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet.

Granskning av momsrutiner

En granskning har genomförts av idrotts- och fritidsnämndens momsrutiner. I Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och att den sker i enlighet med gällande lagstiftning. Frågorna som har varit föremål för granskning av idrotts- och fritidsnämnden är de som avser tillräcklig intern kontroll, beräkningsunderlag för ombokningar, hantering av jämkning enligt kommunkontosystemet samt hantering av ingående moms där det finns avdragsförbud som vid representation

Ett flertal stickprovskontroller har också gjort och samtliga har visat på att momsen är rätt hanterad.

Stadsrevisionen sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har sammanställt i en särskild revisionsrapport vilken ställts och besvarats av nämnden den 17 mars 2021. Av nämndens svar framgår att skol- och fritidsförvaltningen avser att arbeta vidare med upparbetade rutiner samt vidareutveckla dessa vid behov.

Granskning av styrning, kontroll och uppföljning av stadens kösystem

En granskning har genomförts av idrotts- och fritidsnämndens styrning, kontroll och uppföljning av kö till lovaktiviteter. Granskningens syfte har varit att bedöma om nämnderna har säkerställt en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning av stadens kösystem.

Idrotts- och fritidsnämnden är en av de nämnder inom Helsingborgs stad som arrangerar lovaktiviteter för barn och unga. Idrotts- och fritidsnämnden har ansvar för administration och hantering av kö för de aktiviteter som arrangeras inom nämndens verksamhet. Inom idrotts- och fritidsnämndens förvaltning finns inga dokumenterade riktlinjer för hantering av kö till lovaktiviteter. Tilldelning av plats sker främst efter anmälningdatum. Är en aktivitet fullbokad kan den sökande tilldelas en köplats. Anmälningar hanteras antingen inom IT-systemet Kansliet Online eller manuellt för de aktiviteter där anmälan sker genom mejl. I granskningen har framkommit vissa brister avseende Kansliet Online när det kommer till de sommarläger som förvaltningen arrangerar. Bristen har också uppmärksammats av förvaltningen och en förändring kommer ske för att förbättra och göra anmälningssystemet mer jämlik. Planen är att hitta ett nytt system och i samband med detta även se över anmälningssystemet. I samband med detta har också förvaltningen för avsikt att ta fram dokumenterade riktlinjer.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att idrotts- och fritidsnämnden i huvudsak har säkerställt ändamålsenliga rutiner och i huvudsak säkerställt en tillräcklig uppföljning av att dessa efterlevs. Dock har vi noterat att saknas dokumenterade riktlinjer, men noterat att förvaltningen planerar att upprätta sådana. I granskningen har vi även noterat att förvaltningen själva har uppgett att det finns en brist avseende kösystemet för sommarläger och att det pågår ett arbete för att hitta en bättre lösning. Vid tidpunkten för granskningen finns inget slutdatum för när detta ska vara klart.

3.3 Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionen konstaterar att nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Nämnden

genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av kontrollerna har dokumenterats.

Vad gäller kösystemet för lovaktiviteter kan detta utvecklas.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av årsbokslut inriktning, mål och ekonomi/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga väsentliga iakttagelser har gjorts i samband med granskning av räkenskaperna under 2020.

4.1 Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Sammantaget bedöms räkenskaperna, i allt väsentligt ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

BILAGA 1

Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Bedömning:

Tillfredsställande

Bedömningskriterier är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande. ☑ Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning:

Tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Bedömningskriterier

Nämndens:

- Redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.
- Räkenskaper är upprättade enligt lagstiftning och god redovisningssed.

Bedömning:

Rättvisande

Bedömningsmålen är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte rättvisande

Väsentliga brister finns som måste åtgärdas.

